

Labklājības ministrija

Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021–2027

Dzimumu līdztiesības komitejas sēde
2020.gada 16. decembrī

Labklājības ministrija

"... Solidaritāte ir kas tāds, kas piemīt sabiedrībai."

**Emīls Dāvids Dirkheims
(*Émile David Durkheim*)**

Labklājības ministrija

Mērķis

**Sekmēt iedzīvotāju
sociālo iekļaušanu**

MAZINOT

ienākumu nevienlīdzību un
nabadzību

ATTĪSTOT

pieejamu un individuālajām
vajadzībām atbilstošu sociālo
pakalpojumu un juridiskā atbalsta
sistēmu

VEICINOT

augstu nodarbinātības līmeni
kvalitatīvā darba vidē

Labklājības ministrija

Rīcības virzieni

1.

**ILGTSPĒJĪGA, STABILA UN
ADEKVĀTA SOCIĀLĀ
AIZSARDZĪBA**

3.

**IEKĻAUJOŠS DARBA TIRGUS
IKVIENAM UN KVALITĀTĪVAS
DARBA VIETAS**

2.

**MODERNA UN PIEEJAMA
SOCIĀLO PAKALPOJUMU
SISTĒMA**

4.

**ATTĪSTĪTA VALSTS
NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ
ATBALSTA SISTĒMA**

**HORIZOTĀLIE SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS UN DARBA
TIRGUS POLITIKAS JAUTĀJUMI**

Labklājības ministrija

ILGTSPĒJĪGA, STABILA UN ADEKVĀTA SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

IZAICINĀJUMI

Pieaugošs
nabadzības risks
pensijas vecumā

Dažādi pabalsti
būtiski nemazina
nabadzības risku

Daudzi **nav tiesīgi**
saņemt pabalstus vai
tie ir **mazā** apmērā

Sabiedrības
novecošanās

Finanšu **krīzes**,
neparedzētas
politikas izmaiņas
ietekmē sistēmas
stabilitāti

Vieni no
zemākajiem
izdevumiem sociālai
aizsardzībai ES

Labklājības ministrija

ILGTSPĒJĪGA, STABILA UN ADEKVĀTA SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

MĒRĶI

Vidējā termiņā	Mērķtiecīgi pārskatīt pabalstus
Ilgtermiņā	<p>Turpināt paaugstināt finansiālo atbalstu</p> <p>Sekmēt, ka sociālās apdrošināšanas sistēma ir noturīga un finansiāli ilgtspējīga</p> <p>Nodrošināt, ka universālā un ienākumu testētā sociālo pabalstu sistēma ir sabalansēta un savstarpēji papildinoša</p>

Labklājības ministrija

ILGTSPĒJĪGA, STABILA UN ADEKVĀTA SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

Valsts sniegtais materiālais atbalsts
mazina nabadzības risku

➔ **VISMAZ PAR 20%**

Samazinās personu īpatsvars, kuru
ienākumi ir zem trūcīgas
mājsaimniecības ienākumu sliekšņa

➔ **LĪDZ 11%**

Jaunpiešķirto pensiju atvietošanas
līmenis

➔ **2027. GADĀ NAV MAZĀKS KĀ 40%**

KO VĒLAMIES SASNIEGT?

Labklājības ministrija

MODERNA UN PIEEJAMA SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMA

IZAICINĀJUMI

Pieaugošs aprūpes
pienākumu slogs

Pakalpojumi **nav**
pietiekami vērsti **uz**
individuālajām
vajadzībām

Reģionālās
atšķirības sociālo
pakalpojumu klāstā
un kvalitātē

Nepietiekama
speciālistu
sadarbība

Mainīgo vajadzību
savlaicīga
salāgošana ar
pakalpojumu
piedāvājumu un
ilgstspēju

Profesionālu un
kompetentu
cilvēkresursu
nodrošināšana

Labklājības ministrija

MODERNA UN PIEEJAMA SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMA

MĒRĶI

Nodrošināt **līdzvērtīgu** sociālo pakalpojumu **grozu** reģionos

Pārskatīt sociālo pakalpojumu sniegšanas pieeju un saturu atbilstoši **vajadzībām** un **faktiskajām tirgus cenām**

Veicināt, ka **visās pašvaldībās ir nodrošināts** aprūpes mājās pakalpojums

Nodrošināt invaliditātes noteikšanas sasaisti ar **funkcionēšanas spēju** novērtēšanu

**Vidējā
termiņā**

Labklājības ministrija

MODERNA UN PIEEJAMA SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMA

MĒRĶI

Ilgtermiņā

Stiprināt **uzticēšanos sociālajiem darbiniekiem**

Paaugstināt profesionālo kompetenci un **pilnveidot darba metodes**

Uzlabet ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās sniegto **pakalpojumu kvalitāti**

Labklājības ministrija

MODERNA UN PIEEJAMA SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMA

Palielinās sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits

➔ **LĪDZ 90% NO KOPĒJĀ SKAITA**

Iedzīvotāju īpatsvars, kuru vajadzības pēc aprūpes mājās pakalpojumiem nav apmierinātas

➔ **SAMAZINĀJIES LĪDZ 25%**

Ik gadu pieaug pilngadīgo personu ar invaliditāti īpatsvars, kurām invaliditāte noteikta pēc metodoloģiski pamatota funkcionēšanas spēju izvērtējuma

➔ **2027.GADĀ 35% NO KOPĒJĀ PILNGADĪGO PERSONU AR INVALIDITĀTI SKAITA**

➔ Paaugstinās sabiedrības uzticība pašvaldību sociālajiem dienestiem

KO VĒLAMIES SASNIEGT?

Labklājības ministrija

IEKĻAUJOŠS DARBA TIRGUS IKVIENAM UN KVALITATĪVAS DARBA VIETAS

IZAICINĀJUMI

Nemainīgs un **augsts ilgstošo** bezdarbnieku un ekonomiski **neaktīvu** iedzīvotāju īpatvars

Nepietiekami izmantots personu ar invaliditāti nodarbinātības potenciāls

Salīdzinoši **augsts** letālo un smago nelaimes gadījumu darbā skaits

Nodarbināto **tiesiskā aizsardzība** un tiesiskā statusa noteikšana

Arodslimību skaita **pieaugums**

Darba tirgus institūciju **nepietiekama veikspēja**

Labklājības ministrija

IEKĻAUJOŠS DARBA TIRGUS IKVIENAM UN KVALITĀTĪVAS DARBA VIETAS

MĒRĶI

Vidējā termiņā	<p>Nodrošināt individualizētu atbalstu bezdarba un ilgstošā bezdarba riskam visvairāk pakļautajām personām</p> <p>Sekmēt darba un privātās dzīves saskaņošanu nodarbinātajiem</p>
Ilgtermiņā	<p>Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku un ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju iekļaušanos darba tirgū</p> <p>Nodrošināt drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi</p>

Labklājības ministrija

IEKĻAUJOŠS DARBA TIRGUS IKVIENAM UN KVALITĀTĪVAS DARBA VIETAS

Nodarbinātības līmenis ir palielinājies

→ **LĪDZ 80%
PERSONĀM AR INVALIDITĀTI – LĪDZ
50%**

Ilgstošā bezdarba līmenis

→ **NEPĀRSNIEDZ 15% NO VISIEM
REĢISTRĒTAJIEM BEZDARBNIEKIEM**

Smagos nelaimes gadījumos darbā cietušo
un letālos nelaimes gadījumos darbā bojā
gājušo kopējais skaits

→ **UZ 100 000 NODARBINĀTAJIEM
SAMAZINĀJIES LĪDZ 28,5**

KO VĒLAMIES SASNIEGT?

Labklājības ministrija

ATTĪSTĪTA VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ ATBALSTA SISTĒMA, PAPLAŠINOT MAZĀK AIZSARGĀTO PERSONU PIEKĻUVI TIESU SISTĒMA

IZAICINĀJUMI

Trūkst izpratne par atbalsta mehānismiem un **juridisku jautājumu agrinās** risināšanas nepieciešamību

Augsts iedzīvotāju skaits, kam ir **nepietiekams juridiskais atbalsts**

Nepietiekama alternatīvo strīdu risināšanas **izmantošana**

Speciālistu **prasmes** un institūciju **sadarbība**

Valsts nodrošinātās **juridiskās** palīdzības sistēmas attīstības nepieciešamība

Nepietiekama izpratne par **digitāliem risinājumiem**

Labklājības ministrija

ATTĪSTĪTA VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ ATBALSTA SISTĒMA, PAPLAŠINOT MAZĀK AIZSARGĀTO PERSONU PIEKĻUVI TIESU SISTĒMA

MĒRĶI

Vidējā termiņā	<p>Paaugstināt izpratni par juridisku jautājumu esību un nepieciešamību tos risināt agrīnā stadijā</p> <p>Attīstīt mazāk aizsargāto personu interesešu un tiesību aizsardzību</p> <p>Palielināt digitālo risinājumu izmantošanas īpatsvaru</p> <p>Paaugstināt speciālistu kompetenci un veicināt efektīvu institūciju sadarbību</p>
Ilgtermiņā	Mazāk aizsargāto personu piekļuves tiesiskumam nodrošināšana

Labklājības ministrija

ATTĪSTĪTA VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ ATBALSTA SISTĒMA, PAPLAŠINOT MAZĀK AIZSARGĀTO PERSONU PIEKĻUVI TIESU SISTĒMA

**KO VĒLAMIES
SASNIEGT?**

**STIPRINĀTA SABIEDRĪBAS
PIEEJA TIESISKUMAM**

Labklājības ministrija

HORIZONTĀLIE SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS UN DARBA TIRGUS POLITIKAS JAUTĀJUMI

IZAICINĀJUMI

Sociālai **realitātei** atbilstoši, proaktīvi, digitalizēti un optimizēti procesi un pakalpojumi

Reti tiek veikts politikas **ietekmes izvērtējums**. ES **dzimumu** līdztiesības **indekss** Latvijā ir **zems**

Kvalitatīvas un savlaicīgas informācijas/ datu, mūsdienīgu tehnoloģisko platformu pieejamība

Kvalificēta darbaspēka piesaiste

Zema nozarē strādājošo **atalgojuma** konkurētspēja ar citām valsts pārvaldes institūcijām un privāto sektoru

Darbinieku profesionālās **izdegšanas riska** palielināšanās

Labklājības ministrija

HORIZOTĀLIE SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS UN DARBA TIRGUS POLITIKAS JAUTĀJUMI

MĒRĶI

Optimizēt nozares darbības procesus

Uzlabet **pakalpojumu pieejamību**

Īstenot **mērķtiecīgus pasākumus** dažādas jomās vīriešu un sieviešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību sekmēšanai

Pārskatīt sociālās aizsardzības un darba tirgus institūciju **nodarbināto plānošanas sistēmu**

Celt sociālajā jomā nodarbināto **darba nozīmīgumu un prestižu**

**Vidējā
termiņā**

Labklājības ministrija

HORIZOTĀLIE SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS UN DARBA TIRGUS POLITIKAS JAUTĀJUMI

MĒRĶI

Sociālo pakalpojumu sniedzēji nodrošināti ar **koplietošanas platformu** funkcionalitāti

Jebkuras politikas plānošanā, īstenošanā un uzraudzībā iesaistītajiem ir **izpratne** par sieviešu un vīriešu, kā arī personu ar invaliditāti vienlīdzīgām tiesībām un iespējām

Panākt ilgstošo **vakanču samazinājumu** sociālās aizsardzības un darba tirgus institūcijās

Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas plānošanai ir pieejami **savlaicīgi, regulāri, ticami un kvalitatīvi dati**

Ilgtermiņā

Labklājības ministrija

HORIZONTĀLIE SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS UN DARBA TIRGUS POLITIKAS JAUTĀJUMI

Dzimumu līdztiesības indekss Latvijai

➔ **NAV ZEMĀKS PAR 60**

Sociālās aizsardzības un darba tirgus institūciju nodarbināto novēršamās mainības līmenis

➔ **NEPĀRSNIEDZ 25 % GADĀ**

Sociālās aizsardzības un darba tirgus institūciju nodarbināto īpatsvars, kuriem ir profesionālās izdegšanas pazīmes

➔ **NEPĀRSNIEDZ 30 %**

Paaugstināts sociālās aizsardzības un darba tirgus institūciju nodarbināto atalgojums

➔ **VISMAZ VIDĒJI 100 % NO MAKSIMĀLĀS SKALAS**

Digitalizēti pakalpojumi

➔ **VISMAZ 50 % APMĒRĀ**

KO VĒLAMIES SASNIEGT?

Labklājības ministrija

PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam

Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam

- **Plāns** ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanai Latvijā **2021.-2023.gadam**
- **Plāns** sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai **2021.-2023.gadam**
- **Plāns** sociālo pakalpojumu attīstībai **2021.-2023.gadam**
- Darba aizsardzības jomas attīstības **plāns 2021.-2023.gadam**
- Bērnu un ģimeņu politikas **plāns 2021.-2023.gadam**

Labklājības ministrija

TURPMĀK

Publiskā apspriede līdz 30.12.2020.

Priekšlikumi jāsniedz uz:

- lm@lm.gov.lv
- tm.kanceleja@tm.gov.lv
- sanita.vasiljeva@lm.gov.lv
- eva.krjukova@tm.gov.lv

Dokuments atrodas:

<https://www.lm.gov.lv/lv/lm-dokumentu-projekti-0>

Labklājības ministrija

www.lm.gov.lv

Twitter:@Lab_min

Flickr.com:Labklajibas_ministrija

Youtube.com/labklajibasministrija